

Problematika cestovních náhrad u občanských sdružení

Dne 1. ledna 2007 vstoupil v platnost nový zákoník práce. Tento zákoník je ve Sbírce zákonů uveden pod číslem 262/2006 Sb. Nabytím účinnosti tohoto zákona se také mimo jiné v plném rozsahu ruší platnost zákona č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, v platném znění.

Od 1. ledna 2007 tedy platí pro cestovní náhrady ustanovení zákoníku práce, které je uvedeno v části sedmé, konkrétně pak paragrafy 151-155, 156-172 a 182-188. Úmyslně zde uvádíme všechny paragrafy, protože v souladu s dikcí zákoníku pro všechna občanská sdružení neplatí ustanovení paragrafů 173-181.

Vzhledem k tomu, že cestovní náhrady jsou uvedeny v zákoníku práce, vyplývá z toho, že cestovní náhrady může občanské sdružení (TJ, SK, oddíl, svaz, apod.) vyplatit především svému zaměstnanci, tedy osobě s kterou má uzavřen pracovní poměr.

Dále je možné, za použití ustanovení § 155 zákoníku práce, poskytnout cestovní náhrady i zaměstnanci, který pro zaměstnavatele koná práci na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, či dohody o provedení práce, nicméně v tomto případě bude potřebné tuto možnost ve smlouvě přímo stanovit, a to na rozdíl od předchozího ustanovení, kdy z pracovního poměru je tato otázka pro zaměstnavatele povinná.

V těchto případech není pochyb o tom, že pro občanské sdružení jde o daňový náklad a pro zaměstnance jde pouze o náhradu nákladů, které nezdaňuje.

V životě občanského sdružení však nastanou i jiné situace, kdy se obecně předpokládá, že cestovní náhrady budou vyplaceny. V minulém období se tato situace řešila pomocí výkladu Ministerstva financí, což je obecně známo. Vzhledem k tomu, že však nyní jsou cestovní náhrady součástí zákoníku práce, který řeší pouze úzkou část případů, bude tento výklad již nepoužitelný.

Poměrně jednoduchá situace nastane, pokud cestovní náhrady jsou vypláceny v souvislosti s výkonem funkce v občanském sdružení. Zde je možné náhrady vyplácet na základě ustanovení § 6 odst. 10 písm. b) zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, v platném znění, za použití ustanovení § 6 odst. 7 písm. a) téhož předpisu. Je třeba upozornit na fakt, že cestovní náhrady musí být vypláceny ve výši, která je umožněna zákoníkem práce a lze také doporučit, aby tato výplata cestovních náhrad byla součástí usnesení příslušného statutárního orgánu, a to formou směrnice, pokynu, apod. Z těchto ustanovení také vyplývá, že pro funkcionáře jde o příjem náhrady, tedy, že tuto náhradu nebude zdaňovat.

Nicméně ani toto opatření neřeší množství dalších případů, jako např. cestovní náhrady rozhodčích, hráčů a zejména tatínků a maminek, kteří obětavě zabezpečují dopravu mládežnických družstev k sportovním utkáním a tréninkům. Zde je třeba upozornit na jiné ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, a to konkrétně na ustanovení § 4 odst. 1 písm. k), kde se umožňuje vyplácet podpory a příspěvky z prostředků občanských sdružení, přičemž takto poskytnuté prostředky nejsou u příjemce, tedy u fyzické osoby (rozhodčí, hráč, rodič) předmět daně z příjmu. I zde se doporučuje, aby tato možnost byla uvedena v rozhodnutí statutárního orgánu občanského sdružení, dále aby o tom byla přímo zmínka na

výplatním dokladu a současně aby byla dodržena zásada, že cestovní náhrady touto formou nebudou vyšší, než dovoluje zákoník práce. Současně by však příjemce měl být členem občanského sdružení, a to buď přímým členem toho sdružení, které tento příspěvek vyplácí, popř. alespoň členem sdružení, jehož je občanské sdružení členem (tedy konkrétně rozhodčí je hrazen fotbalovým klubem, rozhodčí sice není členem tohoto klubu, ale jistě je členem ČMFS, jehož je členem fotbalový klub).

Jak už jsme si řekli v předchozích ustanoveních, pak výplata cestovních náhrad v případě zaměstnanců je daňovým nákladem zaměstnavatele, tedy občanského sdružení. V případě řešení způsobem naznačeným, tedy v souladu s ustanovením § 4 odst. 1 písm. k) daňového zákona, tento výdaj nelze realizovat u občanského sdružení jako daňový. Tím je jeho použití vyloučeno ve zdaňované činnosti, nicméně je započitatelný např. vůči výtěžku SAZKA a.s., členským příspěvkům, dotacím ve smyslu § 18 odst. 3 daňového zákona a jiným příjmům, které nejsou předmětem daně (tedy ustanovení § 18), nebo jsou od daně osvobozeny (tedy ustanovení § 19).

Toto stanovisko je v souladu s výkladem Ministerstva financí České republiky č.j.15/99 366/2006-153 ze dne 5.1.2007, které bylo na základě dotazu ČSTV MF ČR zpracováno.

Návrh usnesení:

P-ČSOB

projednalo v souvislosti s novým zákoníkem práce platným od 1.1. 2007 problematiku cestovních náhrad u občanských sdružení.

P-ČSOB rozhodlo proplácet cestovné:

- a) v souvislosti s výkonem funkce v občanském sdružení na základě zákona č. 586/1992 Sb, § 6, odst. 10, písm. b) za použití § 6 odst. 7, písm.a) téhož předpisu
Jedná se o členy P-ČSOB, rad ČSOB, vedení sekcí OB, LOB, MTBO a jednotlivých komisí,
- b) v souvislosti se zabezpečením sportovní přípravy a reprezentace na základě zákona č. 586/1992 Sb, § 4, odst. 1, písm. k)
Jedná se o členy reprezentačních družstev OB, LOB, MTBO – seniory, juniory, dorost a členy realizačních týmů
- c) v souvislosti se zabezpečením činnosti ČSOB (školení a semináře, schůze) na základě zákona č. 586/1992 Sb, § 4, odst. 1, písm. k)
Jedná se o lektory, organizátory a další pracovníky, kteří jsou členy ČSOB.
- d) v souvislosti se zabezpečením přípravy a průběhu MS MTBO 2007 a MS OB 2008 na základě zákona č. 586/1992 Sb, § 4, odst. 1, písm. k)
Jedná se o členy OV, pořadatele a rozhodčí, kteří jsou členy ČSOB